

dustri, forholder det sig med de andre Industriegrene, hvor Flertallet har gjort Holdt og ikke har villet gaa med til de vidtgaaende Nedsættelser, som Mindretallet har foreslaaet. Jeg for mit personlige Vedkommende er fandelig ikke nogen begejstret Ven af Bestyttelse, og hvis vi nu stode paa bar Grund og skulde konstruere en Toldlov, medens vi tidligere ingen havde haft, ja, saa vilde jeg ganske vist paa adskillige Punkter tage en anden Position, end jeg har taget i Toldkommissionen. Men saaledes staa vi jo slet ikke. Vi staa over for en bestaaende Tilstand, og Spørgsmaalet er: Hvor langt kunne vi gaa i Nedsættelse af den bestaaende Bestyttelse uden at omstøde denne Tilstand, uden at tilintetgøre store økonomiske Værdier, uden at fremtvinge en betydelig Nedsættelse i Arbejdslønnen og fremkalde en betydelig Arbejdsløshed? Det er dette sidste, som vi ikke have ønsket at være med til. Meningerne om, hvorvidt det vil blive Følgen af en vis Nedsættelse, kunne naturligvis være delte, og det er ingenlunde Meningen med disse Ord at ville sige, at det ærede Mindretal sigter paa at tilvejebringe disse Følger — det haaber jeg, man vil forstaa — men det er min Mening, at det faktisk vil blive Følgen af Mindretallets Forslag. Nogen Erkendelse deraf synes ogsaa Mindretallet at have, naar det vil gøre gældende, at dets Nedsættelse af de omstridte Toldsatser, særlig paa Tekstilindustriens Omraade, vil forøge dens Indførsel til det dobbelte eller mere. Det forekommer mig nemlig at være klart, at dette kun kan ske derved, at den danske Industri bliver formindret i et omtrent tilsvarende Forhold, og at dette ikke vil kunne ske udelukkende ved at falde de store industridrivende til Last, det betragter jeg som temmelig givet. I første Linie vil det føre til en Indskrænkning af Arbejdernes Antal, det er dog ret indlysende. Nu ville mange maasse sige: Ja, saa vil der findes andre og i Virkeligheden bedre lønede Virksomheder for de Arbejdere, som herved gøres arbejdsløse. Jeg skal ikke nægte, at dette er muligt, men ganske sikkert er det, at det vil tage lang Tid, inden det lykkes, og at denne lange Tid vil blive ganske overordentlig ubehagelig for de danske Arbejdere. Jeg skal her kun minde om, hvad den ærede foregaaende Taler selv berørte, at man heller ikke maa tro, at enhver Vættelse af Bestyttelse betyder en tilsvarende Fordel for de danske Fabrikker. Det er jo givet, som det ogsaa er oplyst ved Tal — jeg skal ikke trætte Forsamlingen ved at drage flere Tal frem, hvilket man let kunde — at i mange Tilfælde vil Bestyttelsen kun udnyttes

for en Del. Dersom man altsaa nedsatte Bestyttelsen til den Del, der ikke udnyttes af de industridrivende, er det dog vist et stort Spørgsmaal, om det i nogen Maade vil komme de danske Forbrugere til gode. Endvidere er det sikkert, at en ikke ringe Del af Tolden taber sig saa at sige paa Mellemstadierne, paa Forhandlernes Stadier. Men, sagde det ærede Medlem fra Holbæk i Vorgaars, der er saa stærk en Konkurrence mellem Detailhandlerne, at de nok skulde vide at drive hinanden til at gøre Befolkningen fuldt ud en Indrømmelse af enhver Nedsættelse, som fandt Sted i Tolden. Ja, det kan jeg heller ikke erkende for rigtig. Vel er der ganske vist en ret betydelig Konkurrence mellem Detailhandlerne, men det maa ogsaa erindres, at denne Konkurrence er saa stærk og saa stærk, at det for mange af dem ligefrem kniber med at bestaa og med at leve, og for mange af dem vil derfor den Vættelse, der finder Sted, nu kun betyde, at de blive i Stand til at bestaa nogenlunde heldigt, medens de ellers maasse kunde imødesee det Tidspunkt, da de maatte opgive deres Virksomhed. Men dette vil ikke sætte dem i Stand til at sælge Værdierne billigere til Forbrugerne, og i mange Tilfælde er det klart, at en Nedsættelse af Tolden ikke vil kunne komme Smaaforbrugere til gode, fordi Beløbet ligefrem ikke kan deles ud i de smaa Portioner, hvori de købes. Det er klart, at nedsætter man Tolden paa en Vare f. Eks. med 2 D. pr. Pfd., saa kunne Detailhandlerne ikke uden Tab for sig selv slaa 1 Ore af lige over for de Røbere, der købe 1/4 Pfd., og endnu mindre over for dem, der købe i mindre Portioner. Jeg er altsaa ganske overbevist om, at en Del af den Nedsættelse, som der yderligere kunde blive Tale om, i Virkeligheden ikke vil komme de danske Forbrugere til gode paa den Maade, som man i Almindelighed er tilbøjelig til at tro. Man kan ikke ligefrem regne ud, at naar man nedsætter Tolden paa 1 Pbd. med saa og saa mange Ore, saa Forbrugerne det ogsaa saa og saa mange Ore billigere. Det tror jeg aldeles ikke paa. Naar den sidste ærede Taler saa stærkt gjorde gældende, at det gjorde mindre til Sagen, om ogsaa Nedsættelsen af Bestyttelsen muligvis skulde føre til, at Arbejdslønnen bliver noget trykket eller bestaaen i de forskellige Industriegrene, fordi man gjorde saa vidt gaende Indrømmelser til Forbrugerne paa andre Omraader, vil jeg dertil sige: Ja, det er nu i og for sig en meget ringe Trøst for de Arbejdere, der blive arbejdsløse. Men jeg tror overhovedet, at det er et Spørgsmaal, om den Nedsæt-